

[Ministeren for skatter og afgifter.]

hele denne lovgivning, er, at vi skal søge at undgå, at der forekommer hindringer for hensigtsmæssige fusioner. I den anden ende har vi jo også et hensyn at tage til, at der ikke gennem de regler, vi har, gives adgang til at misbruge ordningen. Ud fra disse to hensyn vil jeg være parat til at drøfte ændringer, således at vi opfylder punkt 1, nemlig at fremme adgangen og lette adgangen til hensigtsmæssige fusioner. Det samme kan gælde for det problem, der blev fremdraget af hr. Bernhard Baunsgaard.

Vi har også fået en henvendelse fra Danmarks Sparekasseforening, som peger på et særligt forhold omkring andet halvår. Jeg mener ikke, at dette gælder specielt for sparekasser, men jeg synes også, at dette problem egner sig til behandling under udvalgsarbejdet, og det vil jeg gerne give tilsagn om at medvirke positivt til.

Jeg skal derudover kun sige til hr. Knud Jespersen, at bemærkningerne om, at der ingen frist skulle være, vidner om et manglende kendskab til, hvad sagen drejer sig om, eller til erhvervslivets forhold. Jeg kan godt sige, at fristen på 3 måneder ikke bare volder vanskeligheder for erhvervsvirksomhederne. De dokumenter, selskaberne indsender inden for den gældende frist, er ikke fuldstændige og må følges op af yderligere dokumenter. Derfor betyder det også for det offentlige en øget administrativ indsats, når vi har frister, der ikke muliggør, at de nødvendige dokumenter og de nødvendige oversigter er til stede inden for den tidsfrist, vi har fastsat i lovgivningen.

Jeg skal endnu en gang takke for modtagelsen og tilsige min medvirken under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om æn-

dring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Underholdsbidrag).

(Lovforslag nr. L 91. Fremsat 3/11 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kampmann (S):

Lovforslaget har to hovedformål i relation til underholdsbidraget. For det første at lægge til grund, at det er den faktiske adskillelse og ikke den retlige adskillelse mellem to ægtefæller, som kan medføre underholdsbidrag og dermed fradragsret. For det andet, at det også er den faktiske ydelse fra bidragyderen til barnet eller børnene, som er afgørende, og ikke den retligt fastlagte ydelse. Begge disse ændringer skyldes forslag fra justitsministeriet, og det betegner, så vidt vi kan fornemme, en modernisering og en rent faktisk justering i forhold til udviklingen, også inden for det familiemæssige område. Derfor er de to forslag fornuftige, og vi kan støtte forslagene.

Jacob Sørensen (V):

Jeg kan sige, at venstre er positivt indstillet over for det foreliggende forslag.

Med hensyn til § 10, stk. 1, og § 11, hvor det foreslås at udtage betingelsen, at bidragyderen skal have forsørgerpligt over for det offentlige, har jeg forstået, at det er en betingelse, der ikke mere rigtig er noget behov for, hvorfor vi kan tilslutte os, at den fjernes.

Forslaget om, at betingelsen i § 10, stk. 2, at bidrag skal være fastsat eller godkendt af det offentlige, fjernes, og at det fremtidig kan bero på aftale mellem ægtefællerne om, at der ydes et bidrag af den og den størrelse fra den ene til den anden, og således at modtageren får skattepligten, er sandsynligvis en ændring, som vil være rimelig og hensigtsmæssig i en lang række tilfælde, men det må jo bygge på, at det er efter aftale mellem ægtefællerne imellem, der etableres en sådan ordning.

Det kan jo blive et spørgsmål, om man med denne lempelse giver mulighed for, at der opstår misbrug af reglerne, og det er nok et spørgsmål, som vi bør drøfte lidt i udvalget. Det skulle nemlig være sådan, at man åbner alt for mange muligheder for misbrug i den nye ordning.

Glistrup (FP):

Det er åbenbart, at underholdsbidrag må be-

[Glistrup.]

skattes enten hos yderen eller hos nyderen. Man kan ikke beskatte det begge steder med de skatteprocenter, vi har, og selvfølgelig kan sådan et beløb ikke gøres skattefrit.

Når man så skal finde ud af, om det skal være yderen eller nyderen, er det fremskridtspartiets opfattelse, at man fortrinsvis skal lægge beskatningen hos nyderen, idet forholdet er det, at det alt i alt vil føre til den laveste beskatning. Vi finder, at der ud fra et skatteevneprincip er rimelighed i, når flere husstande skal leve af en enkelt indkomst, at man vælger den løsning, som er i overensstemmelse med, at der virkelig i de typiske tilfælde her er tale om en reduceret skatteevne.

Det glæder os derfor, at justitsministeren har fået øje på, at der her er nogle problemer, som der står i bemærkningerne, og som hr. Kampmann gjorde os opmærksom på, for det er således, at justitsministeren utvivlsomt har ret i, at den nugældende ordning virker ganske og aldeles urimelig.

Men så er det spørgsmålet, om man med det fremsatte forslag kommer vidt nok, om man har haft øjnene åbne for, at der forekommer mangfoldige situationer ude i livet, eller om man bare har stirret sig blind på en enkeltstående, konkret problemkreds og derfor ikke med denne generelle ændring i lovgivningen kommer til at gå så vidt, som man virkelig bør gå.

Her synes fremskridtspartiet nok, at det har svigtet noget. Jeg hørte nok hr. Jacob Sørensen tale om, at man skal passe på med misbrug, men hvad ligger der i dette fladtrådte ord »misbrug« i denne forbindelse? Det er noget, man altid kan kaste ind i debatten. Det, der er kernen, er, at når vi virkelig har den skatteevnesituation, som vi har ved det typiske underholdsbidrag, så er den reale begrundelse til stede for at flytte beskatningen over på nyderen.

Den situation er aldeles utilstedelig, som vi nu har levet med her i dette land i de sidste 35 år, at vi har en aldeles uklar retsstilling, som ingen mennesker kan finde ud af, når de står i de meget vanskelige situationer i forbindelse med ægteskabssammenbrud, eller hvad der nu kan være tale om. De ved ikke, om skattepligten til syvende og sidst vil komme til at ligge det ene sted eller det andet sted, og den ukendte bliver snydt gang på gang. Derfor må princippet om, at beskatningen skal lægges hos

nyderen, være langt, langt mere vidtgående end det, som ministeren her har fremsat forslag om.

Jeg kan sige, at vi mener konkret, at der i hvert tilfælde bør stilles to ændringsforslag til det nu fremsatte lovforslag. I § 10, stk. 1, bør man lade 2. punktum udgå, således at man ikke får den præmie til faderen, når et barn bliver myndigt, at han nu pludselig skal til at betale det dobbelte i underholdsbidrag. Sådan virker jo den nuværende regel, idet man pludselig mister skattefradragetsretten, fordi barnet har nået 18 års alderen. Der er ikke skygge af fornøftig skatteretlig grund til at lægge denne grænse ved de 18 år, som landsskatteretten ved en misforståelse af Steinckes socialreform gjorde det engang for en snes år siden, og som vi så drager videre med. Det er skatteretlig uklogskab, og det bør vi benytte lejligheden til at fjerne.

På samme måde er der heller ingen grund til, at vi skal fortsætte disse evindelige sager, som forårsages af § 10, stk. 2, næstsidste sætning. Det er den indskudte sætning om, at man skal skændes om, hvorvidt bidragssituationer skal i den ene eller anden gruppe, fordi man er uenig om, hvorvidt årsagen til, at ægtefællerne ikke boede sammen i sommeren 1970, eller hvad man nu ligger og fører sager om, var uoverensstemmelse eller andre grunde, erhvervs-mæssige, uddannelsesmæssige, eller hvad der nu ellers kan være tale om. Når man rent faktisk opretholder to husstande og det er objektivt konstaterbart udadtil, så er den fornødne skatteretlige, skatteevnemæssige, begrundelse til stede for at flytte skattebyrden over på nyderen. Derfor vil vi også foreslå den forenkling, at denne relative sætning på 3 ord udgår af lovforslaget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne se på forslaget med velvilje.

Hr. Glistrup mente jo, at man ikke gik vidt nok, der skulle meget mere splitting til. Det er ikke det problem, jeg har i tankerne, men spørgsmålet er for mig, om det er lykkedes gennem formuleringen af en af paragrafferne at give administrationen en rimelig, håndterlig regel. Det er § 10, stk. 2, om, at man for fremtiden skal leve adskilt, bo hver sit sted, og at det skal skyldes uoverensstemmelse. Er det præcist nok? Jeg tror, at hensigten har været god nok, og den vil jeg gerne støtte fuldt ud. Spørgsmålet for mig er, om evnerne har slået til, dengang det kom til formuleringen af det,

[Bernhard Baunsgaard.]

man gerne ville opnå, men som sagt kan vi se på det i udvalget.

Ebba Strange (SF):

Det foreliggende lovforslag har to dele. Jeg skal først hæfte mig ved den ene del, som vi fra socialistisk folkeparti er positive over for. Det er noget, som jeg egentlig mest betragter som en ajourføring i forbindelse med anden lovgivning, bl. a. lov om social bistand, og vi kan derfor tilslutte os forslaget, der går ud på at ophæve forsørger- og bidragspligten som forudsætning for, at børnebidrag kan fratrækkes. Vi er helt enig med skatteministeren i, at 18 års alderen bør opretholdes, fordi det er dertil, der foreligger en faktisk forsørgerpligt. Vi mener stadig, det er den, der må være udgangspunkt for, hvorvidt bidrag kan fratrækkes; ellers betragter vi det ikke mere som bidrag, men som gaver.

Derimod er vi væsentligt mere skeptiske over for den anden del af forslaget. Jeg vil da godt spørge skatteministeren, om han ved, hvad det er, der har fået justitsministeren til at komme med dette forslag, om det kun er sådan noget med at lette overøvrigheden for det besværet, det er at sætte nogle stempler i nogle papirer en gang imellem. Mig bekendt ligger der ikke noget forslag om ændring af ægteskabslovgivningen sådan lige om hjørnet, og det havde vel været naturligt at tage problemet op i den forbindelse. Vi er som sagt meget skeptiske over for det som selvstændigt skatteforslag.

Skatteministeren nævner som et eksempel på, hvor denne regel anvendes, at den ene ægtefælle studerer i udlandet og den anden ægtefælle tjener penge herhjemme og sender nogle til vedkommende, og det lyder da rart og godt. Men der kunne jo også forekomme det tilfælde, at den ene ægtefælle bor på Fyn, mens den anden driver virksomhed i Horsens, og at det så er praktisk at sende nogle penge fra det ene sted til det andet, hvis det kan lette skattebyrden.

Så skriver skatteministeren i bemærkningerne, at det er op til ligningsmyndighederne at kontrollere, om der nu er tale om lovlige overførsler af penge, og om der er tale om faktisk uoverensstemmelse. Jeg ved ikke rigtig, det kunne da godt være, man kunne få sig selv til at skrive under på, at der er tale om uoverensstemmelse, for man er jo ikke lige gode venner altid, og der kunne altså være noget økonomisk

praktisk i at skrive under på en uoverensstemmelse nu. Jeg mener egentlig, at vi har separationsbestemmelserne, vi har skilsmissebestemmelserne. Dem ønsker vi ikke at ændre på, men vi vil i hvert fald meget gerne have nogle oplysninger frem i udvalget, inden vi tilslutter os. Jeg kan på forhånd sige, at vi er meget skeptiske over for denne del af det foreliggende forslag.

Stetter (KF):

Ifølge lovforslaget kan ægtefæller selv fastsætte størrelsen af underholdsbidrag ved en faktisk adskillelse, det vil sige en adskillelse uden separation eller skilsmisse. De pågældende kan med andre ord dermed selv afgøre fordelingen af indkomsten mellem parterne, som det skattemæssigt betaler sig bedst. Fordelingen beror alene på parternes aftale.

Det er særdeles overraskende, at ministeren for skatter og afgifter foreslår denne frie adgang til for nogle ganske enkelte personer at kunne disponere frit. Det er også for' avsende på baggrund af, at ministeren afviste, at ægtefæller, der ikke lever adskilt, skulle kunne fordele formuen og formueafkastet mellem sig. Jeg henviser til debatten ved første behandling af ministerens lovforslag vedrørende ægtefællers skattemæssige ligestilling. Under den debat var ministeren bange for misbrug af en fordelingsret, men her er ingen betænkeligheder.

Vi vil se nærmere på dette utraditionelle forslag i udvalget, for det falder jo helt uden for ministerens sædvanlige skattefilosofi. Vi må afvente en nærmere forklaring på dette forslag.

Må jeg slutte med at spørge ministeren: hvordan forestiller man sig at skattemyndighederne kan kontrollere, at den faktiske adskillelse skyldes en uoverensstemmelse?

Aksel Knudsen (KrF):

Jeg skal også for dette lovforslags vedkommende på vor ordførers, hr. Arne Bjerregaards, vegne sige, at kristeligt folkeparti ikke kan gå ind for dette forslag. Vi er bange for, at denne lovgivning øger interessen for faktisk adskillelse, uden at der i realiteten er tale om en faktisk adskillelse. Vi mener også, at forslaget kan bruges til at få en skattebegunstigelse igennem, hvis man et år har en ekstra høj indtægt. Da det derfor i princippet er imod vores familiepolitik, kan vi ikke gå ind for dette forslag.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg må sige, dette forslag er det mest positive af dem, der er fremsat i dag, og derfor vil vi også se på det med overordentlig positiv velvilje. Vi synes ikke, det er vidtgående nok, og vi fatter slet ikke, at man hænger sig i denne 18 års begrænsning. Det havde været mere rimeligt, om det fulgte den almindelige lovgivning, men det kan vi jo tage op i udvalget.

Det er helt urimeligt, sådan som nogle af formuleringerne er i den sidste halvdel. Jeg er stort set enig med både hr. Stetter og fru Ebba Strange i, at det må man nok kigge lidt nærmere på. Jeg tror dog ikke, der kan blive tale om noget voldsomt misbrug. Der er derimod nogle steder fare for en reel dobbeltbeskatning.

Som sagt ville vi have ønsket, at lovforslaget havde været meget mere vidtgående. Vi er positivt indstillet, og når vi har fået afklaret de problemer, der måtte ligge, eventuelt stillet et lille, beskedent ændringsforslag, så kan jeg sige, at vi kan medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg kan også her takke for en forholdsvist positiv modtagelse af forslaget. Jeg har noteret mig, at der er en række ønsker om at få ting afklaret under udvalgsarbejdet, og det skal jeg selvfølgelig bidrage til.

Det problem, flest har hæftet sig ved, er dette, at ligningsmyndighederne som forudsætning for at give denne fradragsret skal vurdere, om der for det første er tale om en faktisk adskillelse, og om der for det andet er tale om, at adskillelsen skyldes uoverensstemmelse. Det er ikke, fordi dette er særlig forskelligt fra den nuværende tilstand, for det er normalt forudsætningen for at blive særskilt ansat allerede efter gældende regler.

Det, der er forskellen, er, at man kan opnå fradragsret for bidrag, også selv om de ikke er fastsat eller godkendt af det offentlige. Der har jeg forstået på justitsministeren at det er således, at det ikke er normalt, at man foretager en særlig grundig vurdering i de situationer, hvor et ægtepar kommer og er enigt om bidragenes fastsættelse. Jeg tror, at fru Ebba Strange brugte udtrykket: sætter et stempel på, og det er mit indtryk, at det er det, der i vid udstrækning er sket. Hvis man har været opmærksom på, at forudsætningen for fradragsretten for den, der skal yde bidraget, er, at dette bidrag

er godkendt af det offentlige, henvender man sig og får dette blå stempel, eller hvilken farve det nu måtte have. Der er det vurderingen hos justitsministeren, at denne operation egentlig ikke er nødvendig, idet der ikke foretages en særlig grundig afvejning, under forudsætning af, at parterne er enige. Det er jo anderledes i de situationer, hvor parterne ikke er enige. Vores vurdering har så været, at når det ligger således og vi i forvejen står i den situation, at vi skal vurdere, om der er basis for en særskilt ansættelse, da kan vi også administrere fradragsretten ud fra de samme grundsynspunkter.

Jeg skal til hr. Stetter sige, at der efter min vurdering ikke er tale om nogen ændret holdning i forhold til det, vi tidligere har drøftet. Det, vi har drøftet, har været muligheden for frit at disponere inden for ægteskabet i de situationer, hvor ægtefællerne fortsat lever sammen og fungerer i et formuefællesskab. Det, vi taler om her, er situationer, hvor ægtefællerne har afbrudt deres faktiske samliv. Dermed tør man vel nok sige, at de fælles interesser, der kan være med hensyn til at placere midlerne, er ophørt med at være til stede. Derfor mener jeg ikke, der er nogen modsætning mellem dette forslag og de synspunkter, jeg tidligere har givet udtryk for med hensyn til en ordning med fri adgang til inden for ægteskabet at placere formuemidler og -indkomster.

Jeg må sige til kristeligt folkepartis ordfører, at partiets tillid til ægteskabets bånd ikke er stor, når man tror, at en særlig indkomst et enkelt år skulle føre til, at ægtefællerne lader sig adskille og bor adskilt, og det er jo forudsætningen for, at de kan nå frem til en selvstændig skatteansættelse. Dette, at de bor hver for sig, er ikke nok, for det kan der være en række praktiske grunde til, og de er i sådanne situationer ikke omfattet af bestemmelsen. Det gælder ikke alene det eksempel, fru Ebba Strange nævnte, om den ene ægtefælle, der opholdt sig i udlandet, men det gælder også i den situation, hvor den ene bor på Sjælland og den anden i Tommerup, at det ikke i sig selv giver anledning til, at man kan yde hinanden bidrag. Forudsætningen er fortsat, at adskillelsen skyldes uoverensstemmelse.

Jeg skal gøre en enkelt bemærkning mere, og det er vedrørende det forslag, som hr. Glistrup rejste, om, at man skulle fjerne aldersgrænsen for fradragsret for bidrag til børn. Jeg må stærkt advare imod, at man går ind i et

[Ministeren for skatter og afgifter.]

sådant eksperiment. Det åbner efter min bedste vurdering ganske store muligheder for at foretage dispositioner, der alene har deres udgangspunkt i skattemæssige overvejelser og ikke har deres udspring i den bidragspligt, der er forudsætningen for disse fradragsmuligheder.

Jeg er opmærksom på, at der er rejst flere andre spørgsmål, og dem er jeg selvfølgelig parat til at medvirke til nærmere afklaring af under udvalgsarbejdet.

Glistrup (FP):

Jeg vil gerne spørge, hvorvidt hr. Ømann og de andre i socialistisk folkepartis folketingsgruppe er enige med fru Ebba Strange, når hun hævder, at der er tale om en frivillig gave, når en far under trussel om udpantning og indsættelse til afsoning osv. skræmmes til at betale bidrag, som er pålignet ham til det barn, der er imellem 18 og 24 år, i henhold til børnelovens § 14, stk. 3. Jeg må indrømme, at jeg ikke synes, fru Ebba Stranges opfattelse på det punkt var af en sådan karat, at jeg kan tro, at flertallet i socialistisk folkepartis folketingsgruppe virkelig kan dele et sådant synspunkt.

Stetter (KF):

Jeg er ikke enig med ministeren. Jeg mener, der kan blive tale om misbrug. Det afgørende er jo, at parterne kan afbryde samlivet uden nogen indblanding fra myndighederne og imellem sig aftale et underholdsbidrag, som man så skal acceptere er fradragsberettiget hos giveren og naturligvis skattepligtigt hos modtageren. Her er efter min bedste overbevisning mulighed for misbrug.

Jeg spurgte ministeren, hvordan ministeren mener at skattemyndighederne kan kontrollere, at den faktiske adskillelse skyldes en uoverensstemmelse. Det vil jeg gerne have at ministeren giver et svar på enten her eller i udvalget.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg skal ikke forsøge at bevæge mig langt ned i en besvarelse af hr. Stetters spørgsmål i dag. Jeg tror, det er hensigtsmæssigt, at vi til den ende også indhenter en udtalelse fra statskattedirektoratet.

Det er jo sådan, at ligningsmyndighederne i dag administrerer et sådant system, fordi det normalt er forudsætningen for, at man opnår den særskilte ansættelse til beskatning. I afvej-

ningen indgår jo, om der, om jeg så må sige, er nogle åbenbare momenter, der taler for, at den ene opholder sig et andet sted end den anden, eller om der i hele den måde, tingene er foregået på, er noget, der taler for, at der har fundet en faktisk ophævelse af samlivet sted. Det er et problem, som ligningsmyndighederne sidder med i dag, og det er et problem, som de også vil sidde med efter dette forslags gennemførelse. Men jeg skal som sagt gerne fra dem, som arbejder med tingene i det daglige, indhente en udtalelse om, hvordan det rent faktisk administreres.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra 17 medlemmer har jeg modtaget anmodning om, at den af udenrigsministeren i dag givne redegørelse om regeringens Afrikapolitik må blive sat til forhandling i tinget om muligt onsdag den 24. november.

Sagen vil herefter komme til forhandling onsdag den 24. november 1976.

Fra det norske stortings *Nobelkomité* er modtaget en henvendelse om uddeling af Nobels fredspris for 1977. Cirkulæret vedrørende eventuel indstilling herom er fremlagt i læseværelset.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og fiskeriudvalget (12/11 76):

Udtræder: Dohrmann

Nyt medlem: Erlendsson

Markedsudvalget (12/11 76):

Udtræder: Svend Andersen (Rosk.a.)

Ny stedf.: Erlendsson

Socialudvalget (12/11 76):

Udtræder: Svend Andersen (Rosk.a.)

Nyt medlem: Erlendsson